

Samhällsekonomiska analyser av tidiga insatser

Elin Vimefall
Örebro Universitet

Vad är en samhällsekonomisk analys?

Svarar på frågan om ett projekt är samhällsekonomiskt lönsamt eller ej.

...dvs vi vill veta om samhällets nytta av insatsen är större eller mindre än samhällets kostnad.

...vad är en samhällsekonomisk analys?

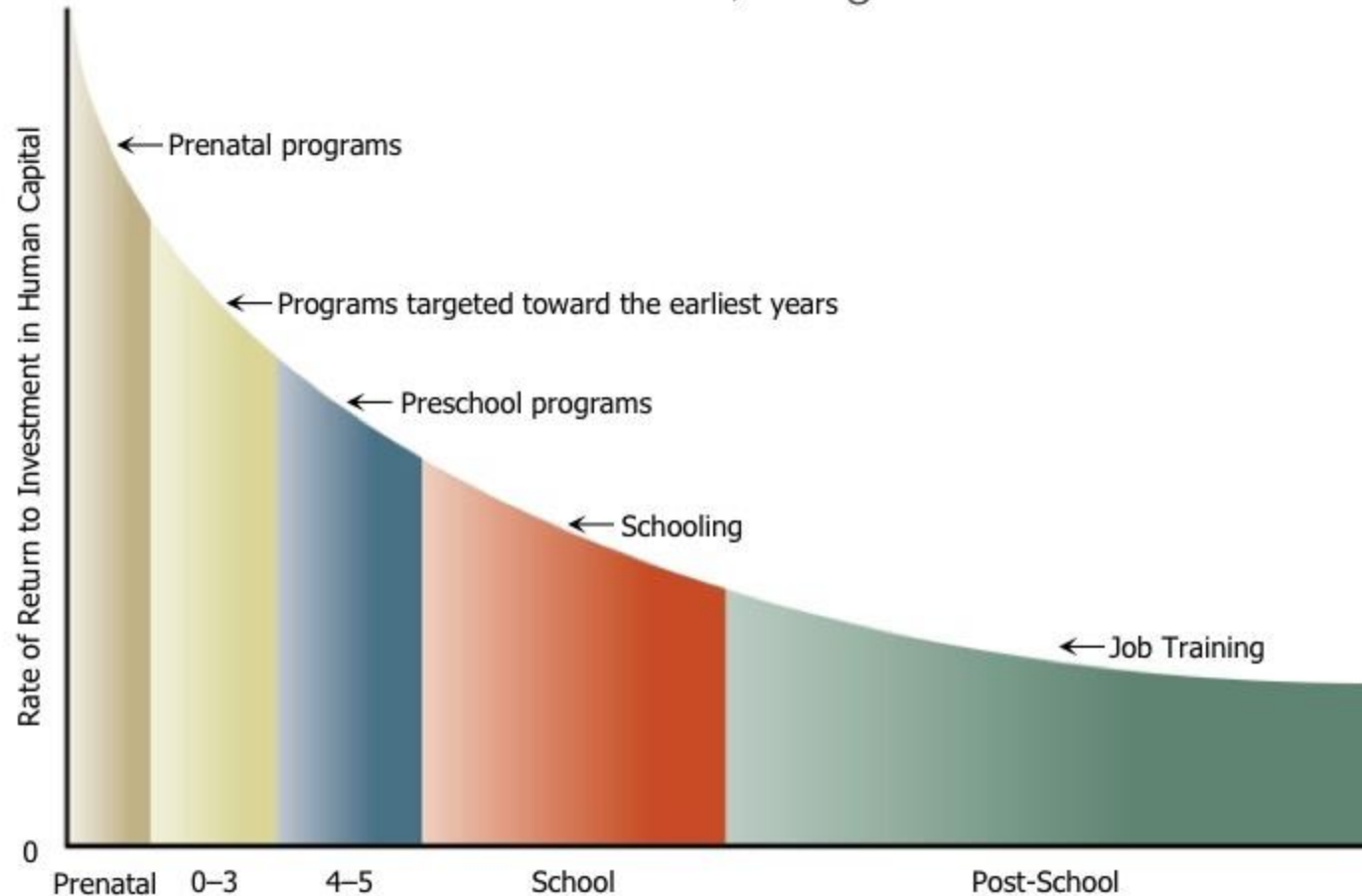

- Ser till *hela samhället* välfärd
- Inkluderar både hårda och *mjuka värden*
(ex produktion, olycksrisk, tidsvinster, bättre hälsa etc)
- Vad blir skillnaden mot status que (eller ett annat alternativ)
- Byggt på ett effektivitets kriterium

=> Stöd för beslutsfattande

EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT IS A SMART INVESTMENT

The earlier the investment, the greater the return

Source: James Heckman, Nobel Laureate in Economics

Varför det är ekonomiskt smart att satsa tidigt

- Genom att satsa tidigt kan vi **undvika kostnader**

Ex genom att satsa på ett föräldrastödsprogram som minskar andelen barn med utåtagerande beteende kan vi spara kostnader genom minskade behov av extra stöd i skolan.

- Genom att satsa tidigt har vi möjlighet att **påverka beteende** innan problematiken blivit alvarligare

Ex det är lättare att hjälpa ett barn med beteende problematik än en vuxen som fastnat i kriminalitet/utanförskap

- Genom att satsa tidigt kan insatsen ha påverkan under **en längre tid**

Varför ska man räkna??

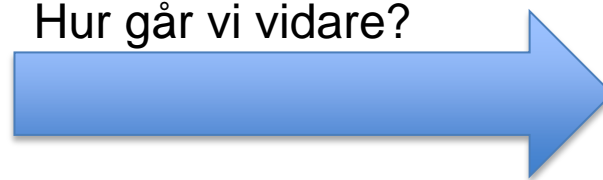
- Behoven är oändliga men resurserna är **begränsade!**
- Vi behöver veta vilka insatser som verkligen har en **effekt**
- Vi har en skyldighet att använda samhällets gemensamma resurser **så effektivt** som möjligt

Hur gör man?

Tre viktiga frågor

1. Vilken effekt har insatsen?
2. Vad kostar insatsen?
3. Vad är värdet av effekten?

Hur går vi vidare?

1. Vilken effekt har insatsen?

Vi är intresserade av den **kausala** effekten av en insats.

Kommunledningen är orolig för den höga arbetslösheten bland personer med utländsk bakgrund och genomför en i form av praktikplatser för denna grupp. 30 personer deltog i projektet. Efter projektets slut genomförs en utvärdering som visar att 80% av gruppen inte längre var beroende av socialbidrag.

Projektet anses vara en stor framgång.

MEN...

...Vad vet vi egentligen?

Vad det kontrafaktiska?

- Dvs hur hade situationen sett ut om ingen insats genomförts?

Vilka utgör kontrollgruppen?

"Hitta en tvilling"

Tänk efter.... FÖRE!

2. Vad kostar insatsen?

- Alternativkostnaden
- Material
- Tid
- ...

3. Vad är värdet av effekten

Hur värderar vi:

- Att fler barn klarar skolan?
- Minskad ohälsa?
- Minskad kriminalitet?

Låt nån annan göra jobbet!

Ex, vad är värdet av att fler barn får behörighet till gymnasiet?

Psychosocial Intervention

Available online 1 August 2017

open access

In Press, Corrected Proof

Education-earnings linkage for assessing societal benefits of interventions for children and youth in Sweden

Vínculo educación-ingresos para evaluar los beneficios sociales de las intervenciones para niños y jóvenes en Suecia

Lars Hultkrantz , Patrik Karpaty, Elin Vimefall

 Show more

<https://doi.org/10.1016/j.psi.2017.06.001>

[Get rights and content](#)

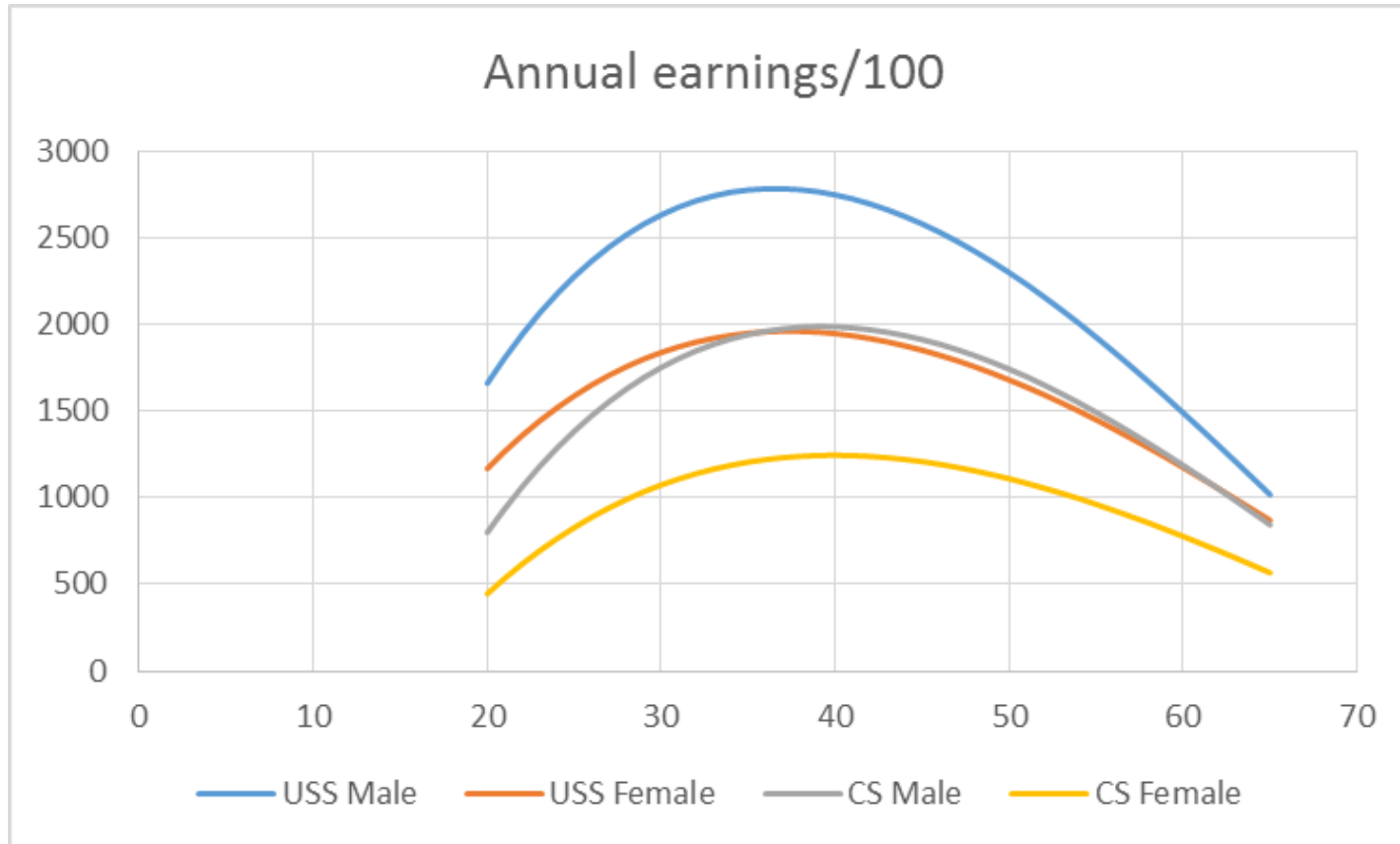
Open Access funded by Colegio Oficial de Psicólogos de Madrid

Under a Creative Commons license

Hur gör vi?

1. Estimera livstidsinkomsten för individer:
 - Med gymnasieutbildning
 - Utan gymnasieutbildning
2. Estimera alternativkostnaden för utbildning
3. Beräkna utbildningskostnaden
4. Beräkna nettonuvärdet av att vara behörig till gymnasiet

Profiler

Slutsatser

- Behörighet = 0,95 Mkr
- Genomfört gymnasiet =1,5 Mkr
- Små könsskillnader
- Andra effekter (brott, hälsa, klinisk behandling) ej med

Hur kan resultaten användas?

EX: Education-Earnings Linkage for Assessing Societal Benefits of
Prevention and Early Interventions for Children and Youth in Sweden

Camilla Nystrand, Lars Hultkrantz, Elin Vimefall,
Impact Investment Rome Oct 12, 2017

This study: BCA of Indicated Parent Training Programs

Målgrupp: Föräldrar till barn i åldern 3-12 med ADHD, CD eller ADHD&CD

Insatser: Incredible Years (IY), Connect, bibliotherapy

Effektutvärdering: Stattin et al. (2015)

VÄLDIGT preliminära resultat....

Alla projekt har en B/C >1

Resultaten skiljer sig från likvärdiga projekt i USA => Kontexten är av stor betydelse

Slutsats

Tidiga insatser för att stödja barn och ungas psykiska hälsa är inte bara det rätta att göra ur en moralisk synvinkel utan är ofta även **ekonomiskt lönsamt**.

Men det är av stor vikt att veta vilka projekt som verkligen har effekt. (Det är **inte** tanken som räknas)

Då resurserna är begränsade behöver vi kunna jämföra projekt med varandra, detta kan göras med samhällsekonomiska analyser!

TACK !

Har du frågor?
elin.vimefall@oru.se